

TILA- JA OPASTEJÄRJESTELMÄ GRAAFISESTA BETONISTA

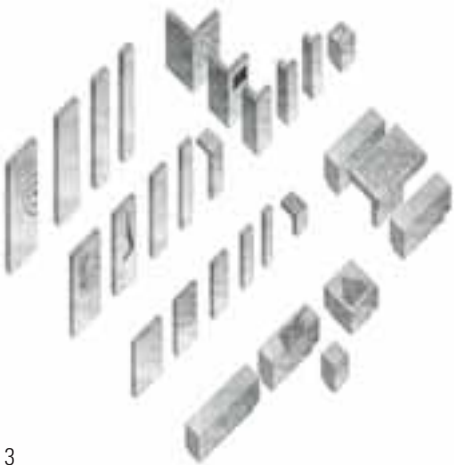
Sirkka Saarinen, toimittaja

1

2

3

1 Eeva-Kaisa Berry tuki graafisen betonin mahdollisuksia Turussa sijaitsevan Koroistenniemen kulttuuripolun opastejärjestelmässä.

2 Työ sisälsi 48 laatan koevalutyön, jolla selvitettiin kolmella eri massalla, neljälle eri pesusyvyydellä ja neljällä eri kuviolaatalla tekniikan soveltuvuutta hahmoteltuun opastejärjestelmään.

3 Aksonometria valmiista opastejaksosta.

Eeva Kaisa Berry suunnitteli tilallisen opastejärjestelmän Koroistenniemen kulttuuripolulle Turkuun diplomityönään TKK:n Arkkitehtiosastolle. Työ valmistui vuonna 2006. Sen ohjaajana toimi professori Simo Paavilainen.

Berry perusti opastejärjestelmän toiminnan ja estetiikan tekemäänsä selvitykseen tulevan kulttuuripolun alueen merkittävästä historiasta. Koroistenniellä on nähtävillä ja näkymättömissä ihmisen jälkiä esihistoriallisista kalmistoista 1960-luvun ylioppilaskylään. Merkittävämpänä muinaismuistona on Koroistenniemi, jolla 1200-luvulla sijaitsti Turun ensimmäinen piispanistuin.

Opastejärjestelmän materiaaliksi hän valitsi graafisen betonin, jossa häntä kiinnosti sen ajattomuus ja plastisuus yhdistettynä materiaalin piirteisiin. Työn toisessa osassa hän selvitti koevaluilla miten graafinen betoni soveltuu opastejärjestelmän edellyttämään tarkkaan informaatiokäyttöön. Työ sisälsi 48 laatan koevalutyön, jolla selvitettiin kolmella eri massalla, neljälle eri pesusyvyydellä ja neljällä eri kuviolaatalla tekniikan soveltuvuutta hahmoteltuun opastejärjestelmään.

48 KOEVALUA

Koevalutyössä Berry etsi esimerkiksi pienintä mahdollista toistuvaa tekstin kokoa, pienintä mahdollista toimivaa rasteria ja sitä miten ohutta viivaa tekniikalla voidaan saada aikaan. Tutkitut kohdat perustuivat hänen aiempiin kokemuksiinsa graafisen betonin käytöstä ympäristötaiteessa. Neljällä eri pesusyvyydellä selvitettiin eri vahvuisten hidastinaineiden vaikutusta kuvioinnin piirteisiin. Koevaluilla tutkittiin myös erilaisten massojen vaikutusta kuvioinnin toistuvuuteen sekä erilaisia nurkanpyörästysmahdollisuuksia ja uhrautuvan graffitinsuoja-aineen vaikutusta graafiseen betonipintaan. Opastekäyttöä ajatellen selvitettiin, millä ehdoilla typografia toistuu betonin pinnalla.

Opastekäyttöä varten Berry etsi mahdollisimman hyvin toimivaa vaalean harmaan ja mustan värikontrastia. Koevaluissa käytettiin kolmea eri tavoin aikaansaatuja harmaata sementtiä. Kiviaineksena koelaatoissa oli Hyvinkään mustaa gabro.

Koevalutyö onnistui hyvin. Kaksi kolmesta massasta toimi hyvin ja kaksi neljästä pesusta onnistui ennakoarvion mukaisesti. Neljästä pesusyvyydes-

tä kaksi keskisyvää pesua toisti kuviot ja tekstit lähes yhtä hyvin. Myös matalin pesu oli teknisesti onnistunut mutta sävyiltään harmaan sementin ja mustan kiven yhdistelmä ei tarkoitusta varten toiminut. Syvimmällä pesulla kuvioiden reunoista tuli tarkoitukseen liian epäselvät.

Koevalujen kuviot toistuivat paremmin ja tarkemmin kuin Berry etukäteen osasi odottaa. Pieninkin kokeiltu tekstileikkaus oli luettavissa. Sen sijaan suurissakin negatiiviteksteissä oli ongelmia. Koevaluissa kokeiltiin myös, miten tuore valupinta voidaan pestä muutamassa sekunnissa pilalle. Myös uhrautuvan graffitinsuoja-aineen vaikutusta onnistuneeseen pintaan kokeiltiin.

Koevalujen tulosten perusteella Berry uskoo, että graafista betonia voidaan soveltaa myös informaatiokäyttöön tekniikan rajat huomioiden. Kohde pitää suunnitella ja valaa huolellisesti, tekstiä tulee olla vähän ja sen erottuvuus on hyvä testata koevaluin. Kuvioiden tulee olla selkeitä ja yksinkertaisia. Pintojen säilymisen kannalta on olennaista, että ne eivät altistu pakkasuhasteille ja ne suojataan huolellisesti uhrautuvalla ja testatulla graffitinsuoja-aineella tai muulla kohteeseen sopivalla pinnoitteella. Pystypinnat kestävät vaakapintoja paremmin ja vaakapintojen mahdollinen mekaaninen kuluminen pitää huomioida kuviota suunniteltaessa. Aika tulee lopullisesti näyttämään miten hyvin tarkat tekstit kestävät mahdollisia ympäristövaikutuksia.

VEISTOKSELLINEN KOKONAISUUS

Työn kolmannessa osassa Berry suunnitteli historiaselvityksen ja graafisen betonin koevalujen perusteella sarjallisen opastejärjestelmän, joka tekee näkyväksi suunnittelualueen historiaa ja arvoa osana tulevaa kulttuuripolkua ja toimii ulkotilan kalusteina. Tavoitteena oli suunnitella betonista veistoksellinen kokonaisuus, joka ilmentää omaa aikaamme yhtenä ajallisena kerrostumana ikaikaisessa kulttuurimaisemassa.

Koevalutyön toteutti *Parma Oy:n* Forssan julkisivutehdas maaliskuussa 2006. Parmasta työssä olivat mukana myyntipäällikkö *Heikki Aapro* ja Forssan julkisivutehtaan kehitystoiminnasta vastaava laatujohtaja *Jouni Erkkilä*. Koevalumassat suunnittelivat *Risto Mannonen* ja *Jouni Erkkilä*. *Graafinen Betoni Oy* toimitti koevalujen kalvot. *Risto Mannonen* ja *Harri Lanning* ohjasivat ja neuvoivat koevalutyössä graafisen betonin tekniikan suhteen. Työssä auttoivat myös monet muut asiantuntijat ja koevalun yksityiskohtiin ja työtapoihin tehtaalla osallistuneet henkilöt.